

Sobrassada multimèdia

El lector (Seix Barral), de Vicente Luis Mora, és el llibre de culte de l'any. Des dels terrenys limítrofs de la creació i la crítica, indaga en les noves formes de literatura que sorgeixen a mesura que la tecnologia desenvolupa noves maneres de mirar, de viure, de ser. Si no canvia a mesura que la societat es transforma, l'obra literària queda anacrònica. Una de les novetats de la nova literatura, que l'autor anomena «pangeica», és la barreja de text i imatge. Les formes textovisuals inclouen novel·les expandides, hipertext, blogonovel·les, llibres navegables, obra interactiva en xarxa. Apunta Vicente Luis Mora que ara ja no n'hi ha prou de saber escriure: també s'ha de saber dissenyar. Mentre miro d'entendre què significa escriure sense esquivar el segle XXI, m'arriba a les mans *Unlimited Sobrassada*, de Jaume C. Pons Alorda (Caimari, 1984), publicat per l'editorial bisbalenca Atem Books i dissenyat pels barcelonins Ubicuo Studio. L'obra es presenta editada en paper, amb il·lustracions de Cristòfol Pons, i inclou un mapa i un *making of* dels dibuixos, així com traduccions precintades en sobres quadrats (que recorden els embolcalls dels preservatius) en quatre idiomes. Però el paper és tan sols una via. *Unlimited Sobrassada* és també –o és sobretot– un llibre interactiu dissenyat específicament com una aplicació per a iPad. Inclou vídeos de l'autor recitant i de l'il·lustrador dibuixant, i permet combinacions tan recomanables com escoltar la versió en llengua original i llegir alhora la traducció. Del llibre se n'han imprès cent exemplars (que no són a totes les llibreries, però sí a París, Nova York i Tòquio); en canvi l'aplicació es pot comprar a Apple Store de manera il·limitada des de qualsevol lloc del món. No parlem d'un PDF, sinó d'una nova manera de llegir, d'escoltar, d'enfrontar-se a l'obra poètica. Si la tecnologia va néixer per permetre'ns expandir els òrgans, un iPad pot fer possible accedir a una nova forma d'humanitat, en aquest cas a una realitat poètica ampliada. Al capdavant, com recorda Vladimir Nabokov en el llibre de Vicente Luis Mora, «el somni de l'escriptor consisteix a convertir el lector en espectador». I, com rebla Jaume C. Pons Alorda en el penúltim poema del llibre: «Tot, excepte la llum, és fals.»

Conèixer Kafka

A «Kafka», Pietro Citati parteix del que va viure i del que va sentir l'autor de Praga, i l'analitza tot presentant-nos-el

XAVIER CORTADELLAS xcortadellas@presencia.cat

Kafka és l'última gran biografia crítica de Pietro Citati. N'ha escrites sobre Leopardi, sobre Tolstoi, sobre Goethe... Citati ha llegit –i rellegit– tot el que va escriure Kafka, segurament tot allò essencial que s'ha escrit sobre ell, es posa a la seva pell, el converteix en el principal personatge d'un gran assaig, deixa de banda les notes a peu de plana i les hipòtesis que no duen enlloc o que duen a altres hipòtesis que tampoc no acaben duent enlloc, totes les noses que ens aparten de Kafka com a persona. El *Kafka* de Citati s'acosta a una novel·la d'un sol personatge, literatura de l'ell, si això existís. Se centra a provar d'explicar-nos què sentia Kafka, d'on sorgia la seva creativitat i la seva necessitat d'escriure apassionadament, quasi sense corregir, com un posseït, de viure per a la literatura. Costa d'entendre, és cert, que no digui res de la seva infantesa. Imagino que no en devem tenir cap dada que sigui prou rellevant. En tot cas, Citati va seguint el periple vital de Kafka. En el primer capítol, ens el presenta ja adult: la sensació que feia, el color dels seus ulls, els seus silencis, la seva impuntualitat, la manera com vestia i el que menjava, les seves relacions laborals, el seu distanciament dels rituals familiars... Tot seguit, ens parla del vespre de 1912 que va conèixer Felice Bauer, amb qui es va cartejar regularment, de manera obsessiva; també, ens par-

«KAFKA»

Autor: PIETRO CITATI
Traducció: ANNA CASASSAS
Editorial: QUADERNS CREMA
Pàgines: 352
Preu: 24 €

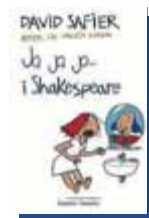
Pietro Citati, amb aquest assaig no acadèmic, ens acompanya fins a les profunditats d'una ànima.

PIETRO CITATI

(Florència, 1930) ha escrit, entre altres obres, *Goethe* (1970, 1990), *Història primer feliç, després molt penosa i funesta* (1989), *Tolstoi* (1983, 1996), *La llum de la nit* (1996) i *Leopardi* (2010).

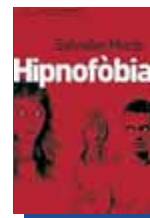
NOVETATS EDITORIALS

«JO, JO, JO... I SHAKESPEARE»

Autor: DAVID SAFIER
Traducció: MICHAEL STEINMETZ I CARLOTTA VALLÈS
Editorial: EMPÚRIES
Pàgines: 312 / Preu: 16€

La Rosa no té sort amb l'amor, troba molt a faltar el seu antic company, en Jan. La Rosa decideix posar remei a la seva infelicitat i es deixa hipnotitzar per un mag que al·lega que pot fer viatjar la gent en el temps. Aviat es trobarà reencarnada en un cavaller. Som a l'any 1594 i el cavaller es diu William Shakespeare.

«HIPNOFÒBIA»

Autor: SALVADOR MACIP
Editorial: PROA
Pàgines: 224
Preu: 16,90€

El metge i escriptor Salvador Macip planteja a *Hipnofòbia* el tema de la manipulació dels individus i la societat des d'un poder a l'ombra. Una història d'intriga amb tocs fantàstics, que utilitza una estructura inspirada en les sèries de televisió i pren com a referents l'horror gòtic de Lovecraft i Poe, els còmics dels X-Men, Shakespeare o les pel·lícules de Brian de Palma.

L'escriptor Franz Kafka (Praga, 1883 – Kierling –actualment part de la ciutat de Klosterneuburg, Àustria–, 1924).
EFE/ARXIU

la dels diferents llibres i dels diferents relats: *La transformació*, *El desaparegut* (Amèrica), *El procés*, el que Citati titula *Els aforismes de Zürau*, *El castell*, *El cau*... tots molt ben analitzats, part a part, amb algunes reflexions interessantíssimes sobre les tècniques que utilitzava. Penso, per exemple, en la de la «restricció de camp» que Kafka va fer servir a *La transformació*, en «la mort quasi total de la figura del narrador» del Kafka madur literà-

riament d'*El procés*, un personatge-narrador que no ens orienta mai, diferentment del que fa Citati. Naturalment, també hi trobem els set anys que Kafka va haver de conviure amb la tuberculosi, les relacions amb Milena Jesenská, que volia traduir els relats de Kafka al txec, que era casada, molt menys amb Julie, la seva promesa, la mort. Citati s'ha posat tant en la pell de Kafka que en alguns moments hiperbolitza massa, se'n dis-

tancia poc: quasi compara Kafka amb Jesús, relaciona la seva magror física amb el fet que bolcava totes les seves energies a la literatura, sembla que comparteixi amb ell la seva obstinació a voler estimar Felice Bauer sense veure-la, contraposant literatura amb matrimoni. «El coit considerat com una puni-

«El 'Kafka' de Citati s'acosta a una novel·la d'un sol personatge, literatura de l'ell, si això existís»

ció a la joia de viure plegats. Viure de la manera més ascètica possible, més ascèticament que un solter, és per a mi l'única possibilitat de suportar el matrimoni. Però, ¿i ella?» És el risc d'haver volgut fer –per entendre'ns– una biografia des de dins, que explica molt bé la psicologia de Kafka, però que no vol judicar, perquè l'objectiu de Citati és fer-nos sentir Kafka molt a prop, partint del que va escriure en els seus diaris o en els seus llibres o en les seves cartes. Totes les qualitats d'aquesta obra van cap a aquest punt. Al capdavant, l'assaig de Citati és un assaig biogràfic. I val molt la pena. No hauríem pogut conèixer mai tan bé Kafka sense aquestes planes.

«TRABUCAIRES I FRONTERES»

Autor: RAYMOND SALA
Editorial: TRABUCAIRE
Pàgines: 164 / Preu: 15€

Generació rere generació, l'afer dels trabucaires no ha deixat de marcar la gent de les terres

catalanes del nord. Ha estat motiu de molts estudis, entre ells aquest del professor de la Universitat de Perpinyà Raymond Sala, amb el qual dóna testimoni de la permanència d'uns fets que van passar l'any 1844-1845, sota la monarquia de Juliol, entre dues guerres carlines.

«LA FALSA I INVENTADA DONACIÓ DE CONSTANTÍ»

Autor: LORENZO VALLA
Traducció: A. COROLEU
Editorial: ADESIARA
Pàgines: 272 / Preu: 16€

A l'edat mitjana, l'Església va basar el seu poder terrenal en

l'anomenada donació de Constantí, un decret en virtut del qual l'emperador feia donació al papa Silvestre I dels territoris que conformaven l'imperi romà d'Occident. Gairebé mil anys després Lorenzo Valla (Roma 1407-1457) va demostrar la falsedat del document.

«PARAULES D'AMOR»

Autor: DAVID ESCAMILLA
Editorial: EDICIONS 62
Pàgines: 302 / Preu: 19,50€

Al so dels acords de la guitarra de Joan Manel Serrat i sota els influxos d'una lletra tan dolça, aquesta novel·la recrea la

història d'una jove parella d'enamorats que fan de la cançó de Serrat la banda sonora de la seva pròpia vida. Aquesta jove parella viurà el desencís i la por, els dubtes i la foscor de les acaballes del franquisme. Al llarg dels anys, però, el record del seu amor innocent perviurà.